

Til Teknik og miljøforvaltningen
Center for park og natur
Islands Brygge 37 4
2300 København S

18. oktober 2013

Dette hørings svar er indsendt via mail til: parkognatur@tmf.kk.dk og på www.blivhoert.dk

DN Københavns hørings svar til Københavns kommunes vision: "En havn af muligheder".

DN København har med interesse læst Københavns kommunes udkast til en ny havneplan, "En havn af muligheder", der fokuserer på havnen som et rekreativt blåt aktiv til for København.

Vi er utroligt glade for man endelig har taget initiativ til at lave en havneplan. Det har byen manglet i rigtig mange år. Uden en havneplan er havnen blevet udbygget, opfyldt og defineret, uden at Københavnerne har været involveret eller skulle have noget at have sagt.

Dette på trods af at havnen er offentligt areal ligesom resten af det blå areal i Danmark. Samtidig er havnen administreret af By og Havn som også er offentligheden, da By og Havn jo er ejet, 55 % af Københavns Kommune og 45 % af Staten.

Marioteten af administratorerne for havnen er derfor os Københavnerne og resten af dem der bestemmer er, den øvrige befolkning i Danmark.

Derfor bør det være politiske processer som denne der definerer hvad havnen skal bruges til.

DN Københavns påstand er, at stort set alle Københavnerne har en holdning til den Københavnske havn hvis de bliver spurgt. Og stort set alle Københavnerne holder utroligt meget af at være tæt på havnen midt i byen og dermed det blå element.

Men en havneplan der alene omfatter aktiviteterne i selve havnen er ikke nok. Arealerne der grænser op til havnen skal indtænkes i planen. Et fint eksempel på det er parken langs vandet på Islands Brygge.

Der er kun få større arealer ved havnen der ikke allerede er lokalplanlagt til nye kompakte bebyggelser. Senest er lokalplanen for Enghave Brygge desværre blevet godkendt. Tilbage er Refshaleøen og Amager Fælled med Nokken.

Mindre nærrereative arealer ved havnen er også vigtige netop på grund af den massive udnyttelse. I DN Københavns hørings svar til lokalplanforslag Strandgade Nord – Wilders, Krøyers og Grønlandske Handels Plads, påpegede DN København for eksempel at Grønlandske Handels Plads, ejet af Staten bør friholdes for bebyggelse og udlægges til offentligt rekreative formål.

På trods af, at alt dette ikke nødvendigvis er imødekommet skal Københavns kommune have stor ros for endelig at have sendt en havneplan i høring, så vi i fællesskab kan udvikle den unikke havn vores hovedstad har. Det har vi manglet!

DN København har følgende holdning til havneplanen – listet op efter side nummer og afsnit:

1. Side 1 – 10 – ”Formål, Vision og Havnens brugere”

Som udgangspunkt synes vi der står skrevet rigtigt mange gode og rigtig ting i starten af havneplans udkastet.

Men – en stor anke ved havneplanen er den efter vores mening slet ikke er visionær og konkret nok.

Hele havneplanen er gode tilkendegivelser, som man nærmest ikke kan være uenig i.

Vi savner konkretisering og politisk mod til at beskrive præcist hvad man vil bruge havnen til hvor.

På side 10 bliver beskrevet at havneplanen kun skal beskrive generelle behov, ønsker og løsninger. Vi er ikke enige – Havneplanen skal være meget mere konkret.

Vi er enige i at behov kan ændre sig med tiden. Men vi køber ikke argumentet om at man ikke kan være konkret i en havneplan, fordi kommunen ”stadig” ønsker lokalt ejerskab i forbindelse med udvikling af havnen.

Man kan sagtens beskrive hvilke projekter man ønsker alle steder i havnen og efterfølgende indkalde til lokale borgermøder og gennemføre lokale høringsprocesser for de enkelte projekter.

Havneplanen skal være konkret og nem gennemskuelig for alle borgere.

Vi mener derfor at alle lokalplaner der har berøring med eller indvirkning på havnen skal beskrives i en havneplan.

Havneplanen skal give et samlet overblik over alle de planer der allerede er for havnen i København. Det værende byggeri, rekreative projekter, definerede områder der ikke skal røres osv.

På denne måde vil man til hver en tid kunne slå ethvert område i Københavns havn op i havneplanen og se hvad man har planlagt for netop dette område.

Man kan beskrive kort og overordnet hvad planerne er og derefter henvise til lige præcis den lokale lokalplan, der dækker det berørte område.

DN København mener - at havneplanen skal give et godt og præcist overblik over alle planlagte, kommende og eksisterende ideer for havnen.

På denne måde vil det i fremtiden aldrig komme bag på borgere, organisationer og andre, hvis man beslutter at bygge store byggerier i havnen, som man eksempelvis ønsker ved Enghave Brygge.

I den overordnede vision for havnen, i havneplanen – bør skrives ind at den nuværende blå overflade skal opretholdes. Havneplanen skal forpligtige Københavns kommune til ikke at fylde havnen op med jord for at bygge boliger, tekniske anlæg osv.

Det er utroligt vigtigt at opretholde det blå areal i Københavns havn da indbygger tallet i København stiger og stiger.

København skal nemlig blive ved med at være en attraktiv by at flytte til og bo i. Havnen spiller en nøglerolle i den henseende.

Når byen fortættes og flere og flere borgere flytter til, bliver havnens rekreative anvendelse og potentialer vigtigere og vigtigere.

DN København mener – at den eksisterende blå overflade skal opretholdes.

Vi er glade for at man definerer at der både skal være plads til erhverv og brugere i Københavns havn. Og vi er glade for at man fokuserer på, at det eksisterende erhverv i

Københavns havn skal vende sig til at der til stadighed kommer flere og flere rekreative brugere af Københavns havn.

Tema 1 – Flere aktiviteter i havnen

Vi er enige i at havnen både skal kunne rumme flere pladser til fritidsaktiviteter men også pladser hvor man skal kunne få ro og fred ved havnen. Og dermed slappe af og suge ny energi ud af det blå areal i en hektisk og stresset storbysverden.

I forhold til netop ro og afslapning – er det vores indtryk at Københavns kommune i mange år har underkendt den effekt det blå areal som har på travle storby mennesker. Vi er overbeviste om at havnens blå element, skaber psykologisk sundhed og velvære i blandt Københavnerne, som er svært at måle men som er utroligt vigtig for borgerenes trivsel.

I øvrigt er vi glade for at Københavns kommune gerne vil skabe en havn der rummer mange forskellige former for maritim aktivitet.

Vi vil nævne nogle former for aktivitet som vi i DN København evt. vil kunne bakke op om, udvalgte steder i havnen og som Københavns kommune ikke selv har nævnt: Dykkerbaner, maritime nyttehaver, flydende haver og lystfiskerpladser. Vi mener at de maritime aktiviteter i havnen skal favne bredt.

Tema 2 – Bedre adgang til og fra vandet

DN København mener at der skal være offentligt adgang til Københavns havn, hele havnen rundt.

Vi mener man skal definere en 20 meter offentligt og byggefri bræmme langs hele den Københavnske havn.

Denne "20 meters zone" skal implementeres både i havneplanen men også i kommunalplanen.

Det er ikke visionært nok at havneplanen kun beskæftiger sig med det blå areal og ikke delen på land der grænser ned til havnen.

Vi ved det er en stor udfordring, da delen på land er ejet af forskellige ejere. Men man bør tage udfordringen op alligevel, da det vil komme alle københavnere til gode og være for byens bedste at de bliver skabt offentligt adgang langs hele den københavnske havn. Det er ikke umuligt. I naturbeskyttelses lovens § 22 er det beskrevet at der er offentligt adgang til alle strande og kyststrækninger i Danmark. Også private.

Derfor er det også muligt at beskrive noget tilsvarende og lige så konkret for Københavns kommune mht. adgangen til Københavns havn, selvom det er et stort arbejde.

DN København mener – Der skal være offentligt adgang langs hele den københavnske havn. Og det skal defineres klart.

Vi synes der er mange inspirerende og gode forslag til at skabe bedre adgang til vandet i Københavns Kommunes "Kajkant" katalog. Vi glæder os til at se de mere konkrete forslag til hvor de forskellige kajkanter ønskes udført.

Vi mener dog det er ønskeligt, at når nye kajkanter etableres skal man ikke bygge for meget ud i det blå areal så dette bliver indskrænket.

Derfor bør der i Kajkant kataloget indgå flere muligheder for at bygge de eksisterende kajkanter markant om, så man kommer tættere på vandet uden at fylde det blå areal op.

Tema 3 – Flere opholdssteder.

Vi er glade for at man vil lave flere opholdssteder ved vandet. Vi mener de er af vigtigste karakter og synes ligesom kommunen de skal udformes som grønne og blå oaser.

Tema 4 – Bedre ruter og forbindelser.

Vi synes det er fint man vil skabe bedre adgangsforhold i byen ved at fokusere på de forbindelser man kan lave hen over havnen på broer og lign.

Tema 5 – En ren og indbydende havn.

Vi er helt enige i at vandkvaliteten i Københavns havn skal være ren.

Derfor mener vi at ALLE overfaldsløb fra kloakkerne skal lukkes og udfases så hurtigt som muligt. Vi mener at udledning af spildevand til Københavns havn skal stoppes helt.

Tema 6 – en havn med en sund natur.

Tema 6 bør prioriteres højere og blive kaldt Tema 1 i havneplanen.

At kunne starte en havneplan for landets hovedstads der beskriver naturen i havnen, vil være unikt og ville være med til at andre lande ville luften øjenbryn over at vi overhovedet har natur i Københavns havn. Det ville også stemme fint overens med Københavns kommunes strategi "Plads til naturen – strategi for biologisk mangfoldighed"

Vi er helt enige i at det er vigtigt at bevare de lavvandede områder hvor i der vokser masser af Ålegræs. Og er rigtigt glade for at ålegræssets forekomst i Københavns havn er godt dokumenteret.

Vi er også glade for man nævner at der skal være mere fokus på formidling af havnens natur til børn og unge.

DN København mener også at det er en unik mulighed at bruge den Københavnske havn til at gøre storbyens børn og unge mere bevidste om det marine liv og naturen under vandet.

Havnen kan være med til at gøre børn og unges naturforståelse større, hvilket der er et klart behov for i en storby som København.

Vi mener det er oplagt for "Københavns Naturskole" som er administreret af Københavns Kommunes "Børne og ungeforvaltningen" at få tilført ressourcer til at kunne formidle havnens natur til alle skolebørn i København.

Faciliteter der underbygger havnens natur.

DN København mener, at hver eneste gang der bygges/etableres noget i Københavns havn, det værende en pæl, en kajkant, en bygning eller en bro. Så skal man tænke kreativt omkring byggeriet under vandet.

Alt for ofte fokuseres der kun på den del af byggeriet man kan se over vandet. Det er muligt, at skabe den del der står under vandet, på en sådan måde at det bliver attraktive til holds steder for dyr og planter under vandet.

Konkrete naturfremmende forslag fra DN København.

1. Stenrev

DN København foreslår at der bliver etableret adskillige kunstige stenrev i Københavns havn til glæde for havnens natur. Stenrev er utroligt vigtige for naturen under vandet og kunstige stenrev kan meget hurtigt omformere golde vandområder til et mylder af naturligt liv.

Aarhus kommune, har i 2011, netop i et samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus, anlagt 2 stenrev i Aarhus havn til stor glæde for Aarhus havns natur. Samtidig er stenrevne gjort tilgængelige så naturen kan opleves af alle borgere og endvidere bruges i den professionelle naturformidling folkeskolerne udbyder.

DN København vil gerne indgå i et lignende samarbejde med Københavns kommune, som Aarhus kommune har gjort med DN Århus, om at etablere stenrev i Københavns havn.

Vi kunne i fællesskab skabe nogle attraktive stenrev fulde af natur.

Læs om stenrevne i Aarhus havn på Aarhus kommunes hjemmeside her:

<http://www.aarhus.dk/da/omkommunen/nyheder/2013/Juni/Nyt-stenrev-ved-Aarhus-Oe-skal-tiltraekke-saeler.aspx>

Og på DN Århus hjemmeside her: <http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=26625>

2. Fugleøer

Vi mener man bør etablere en eller flere øer til fuglene i Københavns havn. Fugleøer vil være med til at højne havnens biodiversitet og kunne tiltrække havfugle der normalt ikke kan få ro midt inde i byen. Endvidere kan fugleøernes "fundament" under vandet udformes som stenrev. Øerne bør ikke være særlig store – og der bør ikke være adgang for mennesker.

Tema 7 – Events og midlertidige projekter

Vi synes det er vigtigt at definere de områder man ønsker midlertidige events på helt klart. Og definerer placeringen af dem. Det er en god ide at udpege et par områder i Havnen som kan være rum for forskellige og midlertidige event i fremtiden så kreative folk altid ville kunne have adgang til havnen.

På disse definerede steder, ville det være helt logisk, at proceduren for at ansøge om at lave spektakulære event i Københavns havn blev nemmere end normalt.

Tema 8 – Variation og plads til alle

DN København er enige i at man også skal tænke den kulturelle historie ind i Københavns havn. Man skal kunne se og reflektere over historiske steder.

Tema 8, slutter af med at konstatere, at det kræver nytænkning, mod og fleksibilitet fra alle parter at udvikle en mere mangfoldig og varieret havn.

DN København har svært ved at forestille sig at modet og fleksibiliteten mangler fra nogle af parterne? Københavns havn er vores alle sammen og den fortjener nytænkning fra os alle sammen. Det har tiden og havnen skreget på i rigtigt mange år.

Vi ser frem til at planerne bliver konkretiserede!

På vegne af DN København

Formand, Rune Kjærgaard Lange